

İLETİŞİM BECERİLERİ

OKUL ÖNCESİ/İLKOKUL ÖĞRETMEN SUNUMU

2023 - 2024 Eğitim Öğretim Yılı
“Kilis İl MEM Yerel Hedef İçerik
Hazırlama Komisyonu” tarafından
hazırlanmıştır.

GÜNDEM MADDELERİ

- Giriş
- İletişimin Tanımı
- İletişim Türleri
- İletişim Engelleri
- İletişim Önerileri
- Kapanış

GİRİŞ,

Bu sunuda; iletişimin tanımı, olumlu, olumsuz iletişim örnekleri ve okulda, öğrenci ile iletişime katkıda bulunabilecek önemli noktalar paylaşılacaktır.

İLETİŞİM NEDİR?

İletişim, insanların duygularını, düşüncelerini, sahip oldukları bilgileri birbirleriyle paylaşmak için kullandıkları araçtır. Tüm bu yönleriyle iletişim insan hayatının ayrılmaz bir parçasıdır.

İLETİŞİM TÜRLERİ

- Sözlü İletişim
- Sözsüz İletişim
- Görsel/Dijital İletişim
- Yazılı İletişim

İLETİŞİM ENGELİ NEDİR?

İletişimde bulunan iki tarafın birbirini doğru anlamasını sağlayan noktaların belirli etkenler sebebiyle engellenmesidir. Öğretmen ve öğrenci arasında oluşan iletişim engelleri sağlıklı iletişimi zorlaştırabilir.

İLETİŞİM ENGELİ NEDİR?

İletişim esnasında emir vermek, sen dili kullanmak, etiketlemek, dinlememek, alay etmek, iletişimde bulunduğumuz kişiyi belli bir niyet veya amaç doğrultusunda fazlaca övmek, öğüt vermek, iletişim engellerinden bazılarıdır.

İLETİŞİM ENGELLERİ

1. Eleştiri
2. Etiketleme
3. Analiz Etme
4. Niyetli Övme
5. Emretme
6. Tehdit Etme
7. Ahlak Bekçiliği
8. Uygunsuz Soru Sorma
9. Öğüt/Tavsiye Verme
10. Teselli Etme

1. Eleřtiri: Yoęun eleřtiri bireyin benlik saygısını dūřürebilir ve birey deęerlendirilme korkusu ile gerçek dūřünce ve duygularını saklayabilir. Kendisini eleřtiren kiřiyle ilgili olarak olumsuz duygular yařayıp iletiřimi kesebilirler.

Örnek: “ Hep tembellik yapıyorsun. Sorumluluklarının farkında değilsin. , Çok dağınıksın. Kendinden başka kimseyi dūřünmüyorsun”

2. Etiketleme: Karşıdaki bireyi damgalamayı içerir. Bu lakaplar giderek kalıcı hale gelip, kişinin kendine bakışını olumsuz yönde etkileyebilir.

Örnek: “Koca bebek.

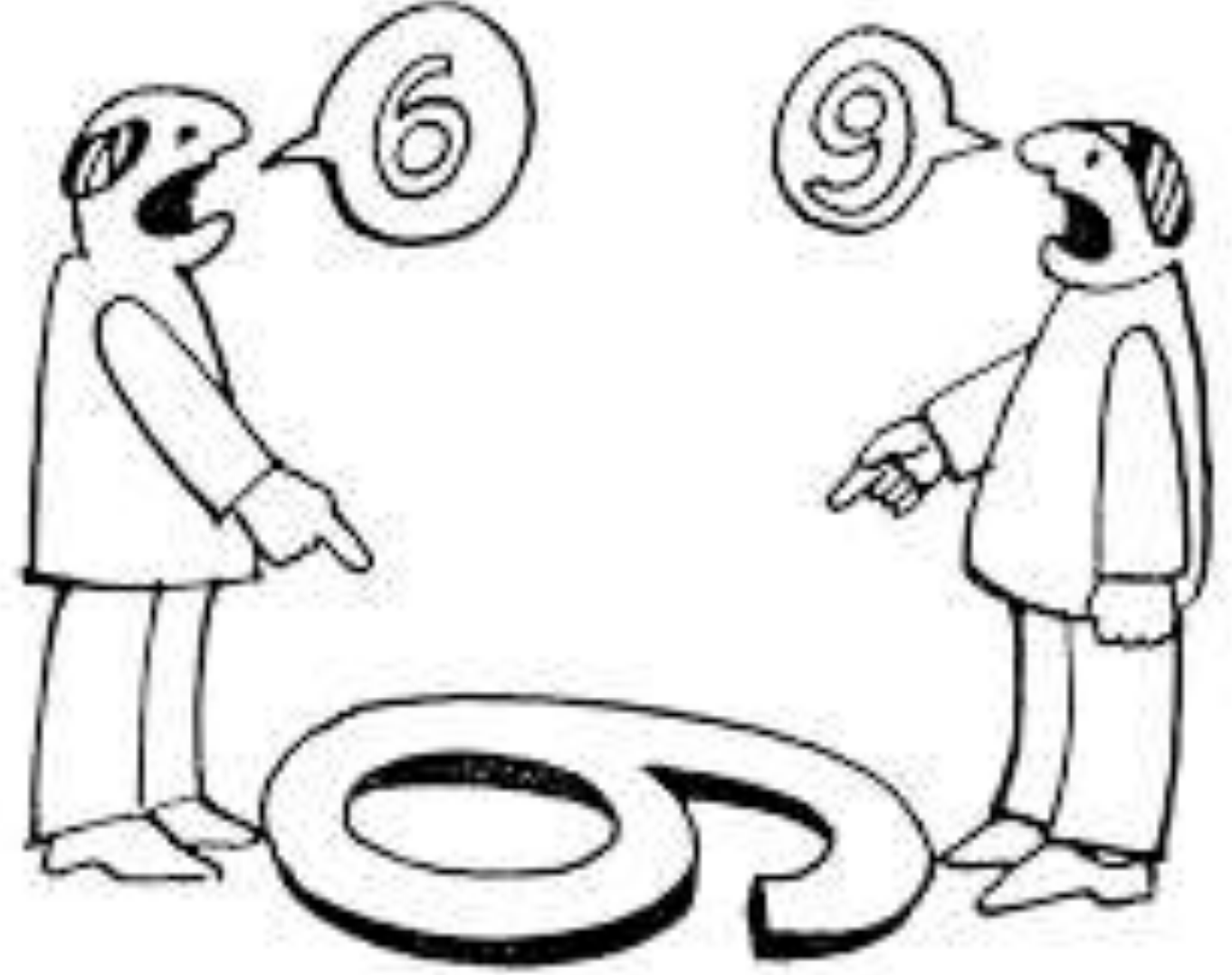
Bu kadar sulu göz olmak zorunda mısın?

Çok yaramaz bir çocuksun.”

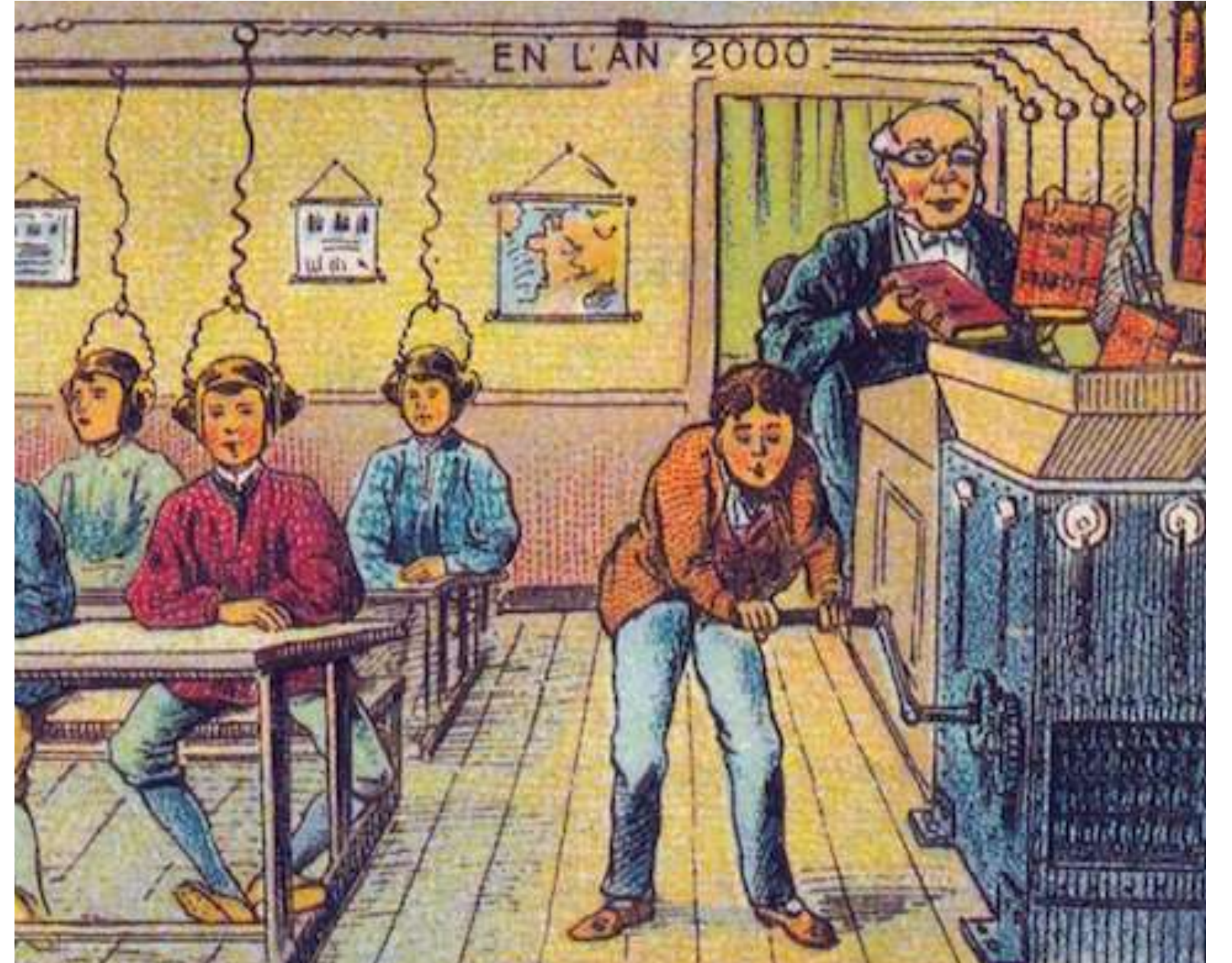
3. Analiz Etme: Karşıdaki kişinin aklından ne geçtiğini, ne yapmaya çalıştığını, niyetinin ne olduğunu bildiğini söylemektir. Bir nevi “amatör psikologçuluk” olan bu engel bireyi tedirgin edebilir ve onda başarısızlık duygularının uyanmasına neden olabilir.

Örnek: “Aslında sen öyle demek istemiyorsun. Ben senin neden böyle davrandığını biliyorum. Senin derdin ne biliyor musun?”

4. Niyetli Övme: Bireyi övmek bir iletişim engeli gibi görünmese de bazı durumlarda olumsuz sonuçlara neden olmaktadır. Engel oluşturan durumlarda çoğu zaman övgü, kişinin davranışlarını değiştirmek için kullanılmaktadır. Bazen de karşıdaki kişinin beklentilerinin yüksek olduğu düşüncesiyle bireyde kaygı yaratabilmektedir.

Örnek: “Sen çok güçlü bir insansın. Senin gibi çalışkan bir çocuk bunun da altından kalkacaktır. Bence harika bir iş çıkartacaksın.”

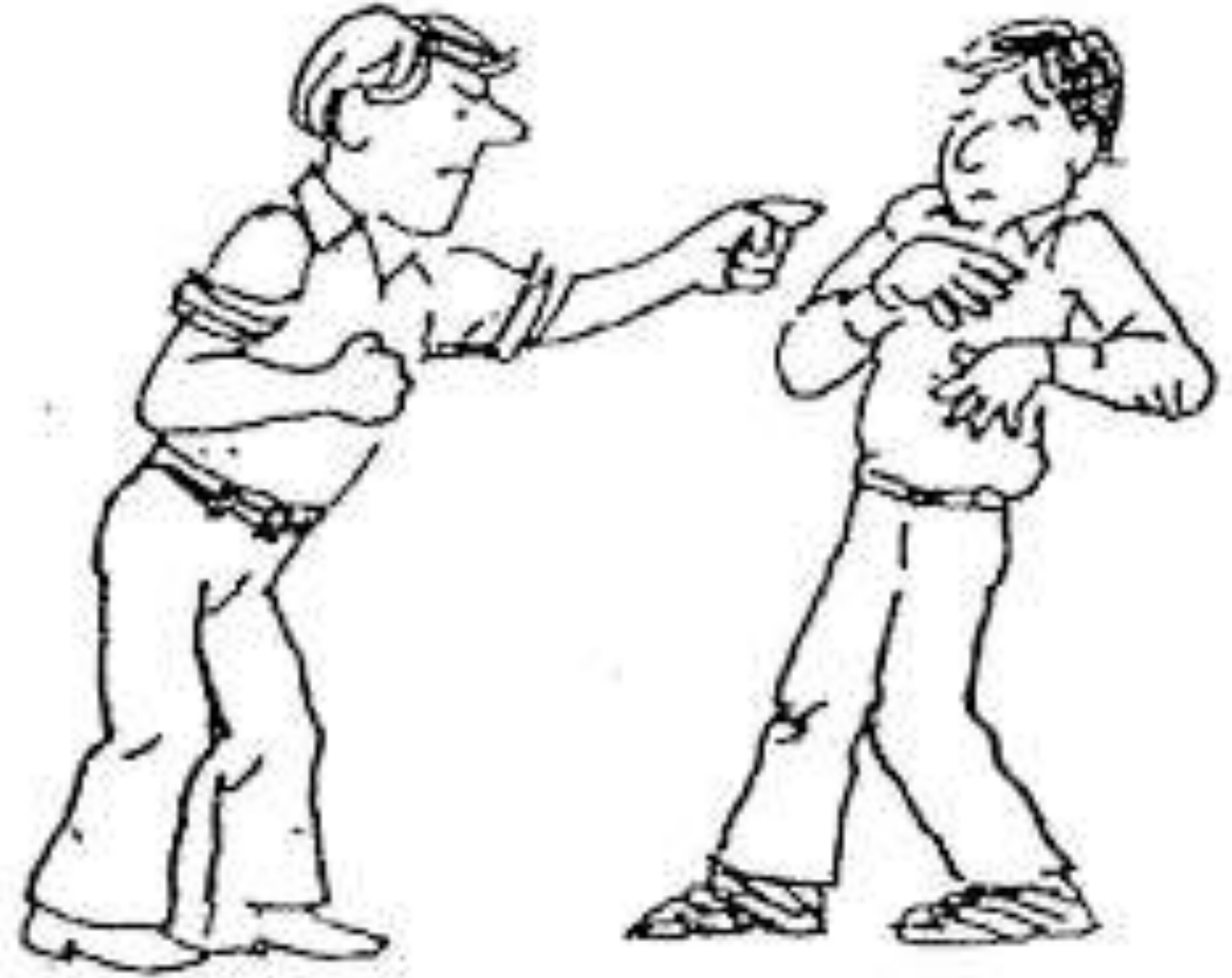
5. Emretme: Bir Őeyi zorla kabul ettirmeyi içerir. Kişide korku ve dirence neden olabilir. Karşıdaki kişi ya geri çekilir ve boyun eğici davranabilir ya da isyankar davranıŐlarda bulunabilir ya da isyankar davranıŐlarda bulunabilir misilleme yapabilir. Ayrıca kişinin benlik saygısını düŐürür.

Örnek: “Bunu yapmak zorundasın. ... yapman gerekir. ... yapacaksın. Hemen buraya gel”

6. Tehdit Etme: Bireyin karşıdaki kişi istediğini uygulamayınca, tehdidi vurgulayarak sunulan bir çözümdür. Emretme gibi kişide boyun eğme ve korku yaratabilir. Bazen de birey gerçekten bu durumun gerçekteşip gerçekteşmeyeceğini denemek isteyebilir.

Örnek: “Bunu yaparsın yoksa... Bu şekilde davranmaya devam edersen sonunda seni terk edeceğim”

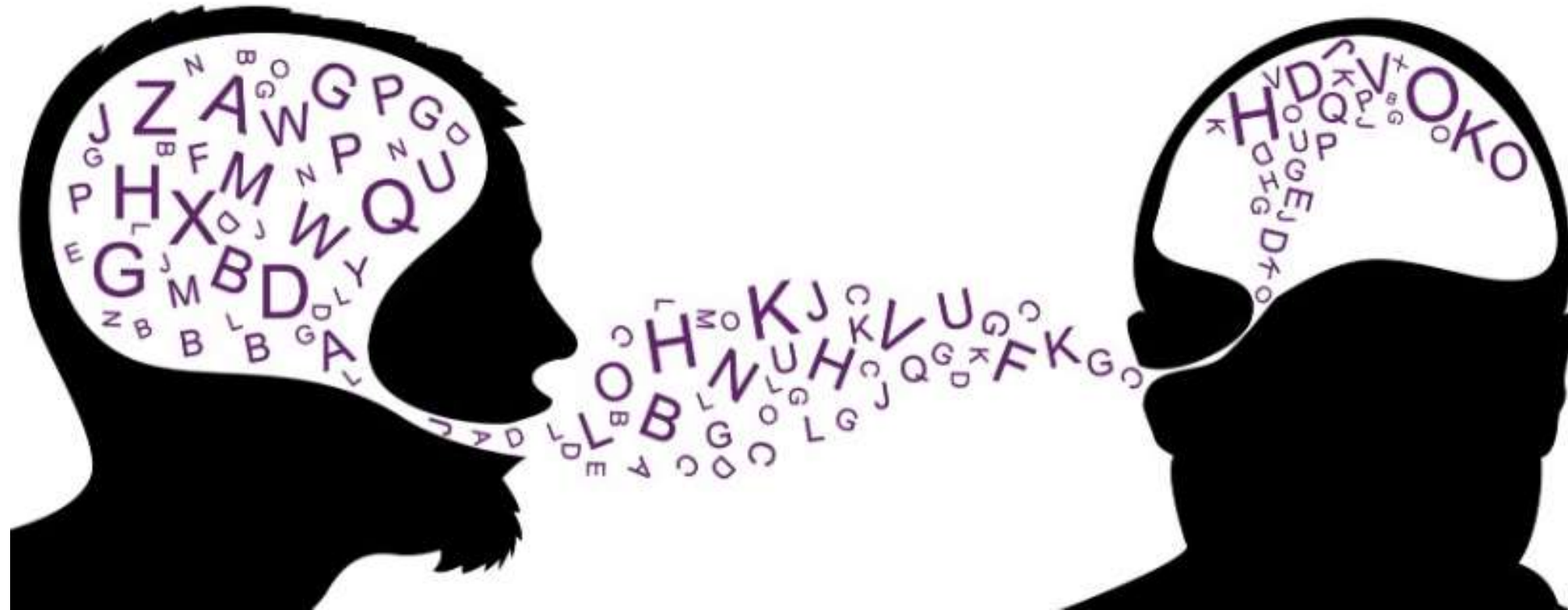
7. Ahlak Bekçiliği: Bu iletişim engelinde bireyler fikirlerini birtakım otoritelere dayanarak söylerler. Sıklıkla “malı” ifadeleri kullanılır. Birey davranışına bahaneler aramaya başlar. Birey gücenebilir ve genellikle bu yapmalısınlarla karşı koyar.

Örnek: “... yapmak senin görevin. ... yapmalısın. Büyüklerin sözü her zaman dinlenmelidir”

8. Uygunsuz Soru Sorma: Soru sorma etkili iletişimde kullanılan bir şey olsa da bazı sorular iletişimi engellemektedir. Örneğin eksik, cevabı bilinen, dolaylı sorular kişide olumsuz duygulara neden olur. Bazen de çok fazla soru sormak iletişimi engelleyebilir. Tüm bunlar karşıdaki kişinin kaçamak yanıtlar vermesine neden olur ve kişinin kaygısını arttırır. Böylece kişi savunucu tepkiler vererek, direnç gösterebilir.

Örnek: “ Bugün günün nasıldı? Geldin mi? Neden soğuk aldın, sıkı giyinmedin mi? Sen ona ne yaptın, o sana ne dedi?”

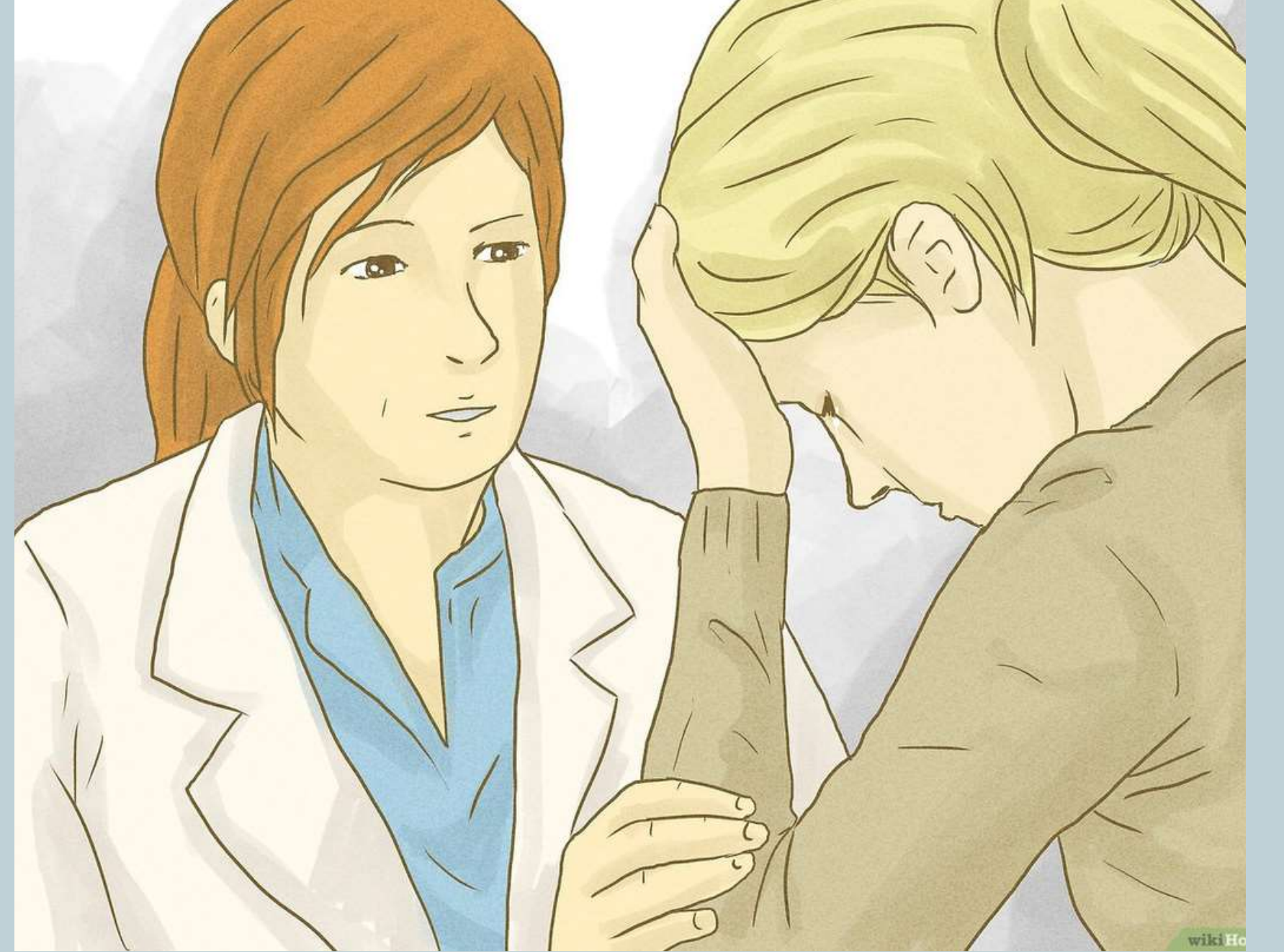
9. Öğüt Verme: Genellikle bir iletişim engeli gibi görülmesine de öğüt verme kişide birtakım olumsuz duygulara neden olmaktadır. Birey anlaşılmadığını düşünebilir ve buna gücenebilir. Kişiyi kendi sorunlarını çözmekten aciz olduğu mesajı verebilir ve karar verme için başkalarına bağımlı olmaya neden olabilir.

Örnek: “Neden ... yapmıyorsun? Ben olsam... yapardım. Bunun için mi üzülüyorsun. ... yapmayı dene”

10. Teselli Etme: Teselli etme de olumlu gibi görülen ve sıklıkla kullanılan bir iletişim engelidir. Bu bireyin anlaşılmanış hissetmesine neden olabilir ve birey öfkelenebilir, geri çekilebilir. Bireye içinde bulunduğu durumu abarttığı mesajını verebilir.

Örnek: “Aldırma, her şey düzelir. Zaman her şeyin ilacıdır. Bunu da atlaticaksın. Olur böyle şeyler, geçer”

Öğrenci İle İletişim Kurarken Dikkat Edilmesi Gerekenler

- 1. Öğrencileri anlamaya çalışın.** Öğrencilerin deneyimlerini anlamaya çalışın ve onlarla doğru şekilde iletişim kurmak için gereken zamana ve sabra sahip olun.
- 2. Onlara saygı gösterin.** Öğrencileri her zaman saygın bir şekilde karşılamaya çalışın ve onların fikirlerini ve konuşmalarını ciddiye alın.
- 3. Sözlerinizi dikkatlice seçin.** Öğrencilere yönelik konuşmalarınızı dikkatlice seçin ve öğrencilerin duygularını incitmekten kaçının.

Öğrenci İle İletişim Kurarken Dikkat Edilmesi Gerekenler

4. Etkili dinleyin. Öğrencilerin söylediklerini dikkatlice dinleyin ve anlamaya çalışın.

5. Öğrencilerin konuşmalarını teşvik edin. Öğrencilerin söylediklerini teşvik etmek ve onların fikirlerini ciddiye almak için onlara sık sık sorular sorun.

6. Yapıcı geri bildirimler verin.

Öğrencilere yapıcı ve tatmin edici geri bildirimler verin ve onlara yardımcı olmak için çaba gösterin.

OLUMLU İLETİŞİM ÖRNEĞİ:

Ö: Mavi sınavın biraz düşük.

M: Biliyorum öğretmenim, sınava fazla hazırlanamamıştım. Bir dahaki sınavda daha iyi bir not almak için çalışacağımdan emin olabilirsiniz.

Ö: Sadece sen değil sınıfın çoğu zorlandı. Ben de herhalde biraz zor sordum. Bir dahaki sınavda buna dikkat edeyim.

M: Sorular biraz zordu ama yapmamamız için mazeret olmamalıydı.

Ö: Sana güveniyorum, bir dahaki sınavda daha iyi hazırlanacaksın ve daha iyi bir not alacaksın.

Son Söz,

İnsanı ilgi ile dinlemek
insana en büyük ikramdır.

Mevlana

Kilis İl Mem
Yerel Hedef
İçerik Hazırlama
Komisyonu

Ecem ERGÜLEN

Ebru ELMAS

Vakıf DOKUMACI

Yusuf YAMAKOĞLU

Zeynep DUMAN

Dinlediđiniz için teŝekkür
ederim.